

Dr. Öğr. Üyesi Hacı Bayram BULGURLU

OSTİMTECH Ahi Evran Anadolu Mühendisliği
Araştırmaları Merkezi Müdürü

21. yüzyılda ahiliği yeniden düşünmek: **Ahilik'te Tohum, Kök, Dallar ve Meyveler Değer Dizini**

Ahilik, Abbasiler ile Selçuklular döneminde büyük önem kazanan bir sosyo-ekonomik ve kültürel sistemdir. Ahilik, adalet, dürüstlük, yardımlaşma ve kardeşlik gibi değerlere dayanarak iktisadi ve toplumsal yaşamı şekillendirmiştir. Cumhuriyetin kuruluşu ile Ahilik'in temel ilkeleri modern Türkiye'nin ekonomi politikalarına entegre edilmiştir. Ahilik, yerli üretimi teşvik eden ve esnafı destekleyen bir yapı olarak yeniden yorumlanmıştır; Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) gibi kurumlara esnafın kooperatifleşmesi ve dayanışma ruhunun korunması sağlanmıştır. Bugün, teknoloji, inovasyon ve küresel pazar entegrasyonunun ön planda olduğu bir dünyada, Ahilik'in ilkelerini yeniden düşünmek özellikle bugün için; yatırım, istihdam, üretim, ihracat, iş etiği ve ekonomik büyüme ile toplumsal kalkınma açılarından son derece önemlidir.

Ahilik'in tarihsel kökleri

Ahilik, ekonomik gelişimle birlikte ahlaki bütünlük, iktisadi ilerleme ve toplumsal sorumluluğu vurgulayan bir sistem olarak yüzyıllar boyunca etkili olmuştur. Tarih boyunca Ahilik, yerli üretim ve ticaretin düzenlenmesinde kilit rol oynamış, sosyal ve ekonomik düzeni koruyan bir yapı olmuştur. Bu durumun sonucunda da Ahilik sadece bir esnaf örgütü olmaktan çıkmış, aynı zamanda toplumsal düzeni sağlayan ve ekonomik hayatı şekillendiren önemli bir güç olmuştur. Ahilik yalnızca erkeklerle yönelik bir yapı değil, aynı zamanda kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamda aktif rol almasını sağlayan bir yapıdır. Bu kapsamda Bacıyan-ı Rum (Anadolu Kadınları Teşkilatı) olarak organize olan bu yapı, kadınların üretim süreçlerine aktif katılımını teşvik eden bir teşkilat konumundadır. Bu teşkilat, kadınların ekonomik ve kültürel hayata katılmasını sağlayarak toplumsal dayanışmayı ve kalkınmayı güçlendirmiştir.

Ahilik'in modern dünyada yeniden düşünmek ve yorumlanmak

Bugün Ahilik'in temel değerleri ve ilkeleri modern dünyada sürdürülebilir kalkınma, etik ticaret ve sosyal dayanışma gibi evrensel değerlere ve ilkelere ışık tutmaktadır. İş dünyası için bu değerler ve ilkeler, bireylerin ve toplumun ahlaki, ekonomik ve kültürel gelişimini destekleyen bir katalizör görevi görmektedir. Özellikle:

● Üretimde kalite ve standartların belirlenmesi

ahilik, üretimde kalite ve temel standartlara büyük önem veren bir sistemdir. Ahiliğin kuruluş ve yayılış döneminde esnaf ve zanaatkarlar, ürettikleri malların, ürünlerin ve hizmetlerin kalitesinden ve belirlenen standartlara uygunluğundan sorumlu tutulur ve kalitesiz ürün üretirenlere teşkilat tarafından cezalandırılırdı. Bugün de bu anlayış, küresel seviyede International Organization for Standardization (ISO) aracılığıyla yaşatılmakta olup, kalite kontrol sistemleri ile ürün ve hizmetlerin uluslararası standartlara uygunluğu denetlenmektedir. Türkiye'de ise, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) de Ahilik'in kalite ve dürüst ticaret ilkelerine dayalı ürün ve hizmet kalite standartlarına uygunluğu denetlenmektedir.

● Etik ticaret ve sosyal sorumluluk

ahilik'in bir diğer önemli ilkesi, ticarete dürüstlük, adalet ve toplumsal fayda sağlanmasıdır. Ahiliğin doğası gereği esnaf ve sanatkarlar ticarete haksız kazançtan kaçınır ve topluma fayda sağlamaya odaklanırlar. Bugün ise bu anlayış, Adil ve Etik Ticaret (FET) ilkeleri ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) projeleri ile yaşatılmaktadır. Bu bağlamda modern şirketler, çevresel sürdürülebilirlik, işçi hakları ve toplum geneline yönelik fayda sağlama vb. gibi konularda Ahilik anlayışını benimsemektedir.

● Kooperatifleşme ve yerli üretimi

destekleme ahilik'in dayanışma ve yardımlaşmaya dayalı yapısı, günümüzde kooperatifleşme aracılığıyla modern dünyada hayat bulmaktadır. Kooperatifleşme, üreticilerin bir araya gelerek daha güçlü bir pazarlık gücü elde etmelerine olanak tanır. Modern dünyada kooperatifleşme anlayışı bir adım daha ileri giderek; iş birliği, biriktirilecek ve entegrasyonlara dayalı ilişkiler bütününe dönüşmüştür. Bu ilişkiyi yapı, Ahilik'in "birlikte kazanma" ilkesine dayanır ve özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) desteklenmesi, yerel, bölgesel ve küresel ekonomilerin güçlendirilmesi açısından önemlidir.

Ahilik'teki "tohum, kök, dallar ve meyveler" kavramları, uçtan-ucaya mesleki ve girişimci fikirden-ürüne/ hizmete dönüşümü sağlayan bir süreç dizini ifade etmektedir. Bu kavramlar, süreç girdileri olan eğitim ile diğer temel ve ahlaki değerlerden başlayarak üretim süreçlerine ve oradan da ürün ve hizmetlerin üretimine ve satışına kadar uzanır. Aslında bu kavramlar, Ahilik'in üretim anlayışını şekillendiren temel unsurlardır. Bu bağlamda:

● **Tohum:** Mesleki eğitimin ve ahlaki değerlerin başlangıcı temsil eder. Esnaf ve sanatkarlar, mesleği öğrenme sürecine bu aşamada başlar ve doğru temeller üzerine inşa eder.

● **Kök:** Meslekte ustalığa ve iş fikri oluşturma sürecini ifade eder. Usta, meslek erbabı olarak ahlaki ve mesleki değerleri derinlemesine öğrenir ve uygulamaya başlar.

● **Dallar:** Üretim sürecine geçiş simgeleri. Esnaf ve sanatkarlar, elde ettikleri becerilerle üretime başlar ve ticari faaliyetlerde bulunur.

● **Meyveler:** Üretim mal veya hizmetlerin topluma sunulmasıdır. Ürünler, topluma fayda sağlar ve bu süreç esnaf ve sanatkarların topluma olan katkısını gösterir.

Yukarıda arz edilen değer dizininin ilk bileşeni "tohum" olmaktadır.

Tohumun kalitesini, performansını, verimliliğini ve üretkenliğini belirleyen ana unsur ise, Mesleki Eğitim ve Öğretim Uygulamalarını sunan üniversiteler ve diğer eğitim kurumlarıdır. OSTİM Teknik Üniversitesi küresel vizyonu çerçevesinde oluşturduğu tematik misyonlarına uygun yüksek tohum değeri oluşturmaya bir dengesiz amaçlar bütünü haline getirmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda OSTİM Teknik Üniversitesinde; marka değeri yüksek, ahilik değerlerine bağlı, teknoloji, inovasyon ve girişimcilik-tabanlı en iyi mesleki eğitim ve öğretim uygulamalarını hedef kitlelere sunmak ve onlarda yüksek beceri ve yetkinlik kazandırmak stratejik hedeflere dönüşmüştür.

OSTİM Teknik Üniversitesi (OSTİMTECH), bilim ve teknolojiyi toplumsal faydayla birleştiren bir vizyonla Türkiye'nin Massachusetts

Teknoloji Enstitüsü (MIT) olma yolunda ilerlemektedir. Ahilik'in toplumsal dayanışma, dürüst ticaret ve işçi haklarına verdiği önem, OSTİMTECH'in teknoloji ve inovasyon vizyonu ile birleşerek, modern Türkiye'nin ve toplumsal gelişimine katkı sağlayacak güçlü bir model sunmaktadır. Bu model, teknolojinin insan odaklı bir şekilde kullanılmasını sağlayarak, toplumun genel refahını artırmayı hedeflemektedir.

Ahilik, yalnızca geçmiş bir değer değil, modern dünyada uygulanabilir evrensel ilkeler sunan bir sistemdir. Sürdürülebilir üretim, etik ticaret, yerli üretimi destekleme ve toplumsal dayanışma gibi konularda Ahilik'in köklü ilkeleri, modern sanayi ve ticaret sistemleriyle uyumlu bir çerçeveye sunmaktadır. Ahilik'in değerleri, günümüz iş dünyasında kaliteyi, dayanışmayı ve sürdürülebilirliği ön planda tutan bir yapıyı desteklemeye devam etmektedir.

Ahilik ilkeleri, Türkiye'nin ekonomik kalkınma yolculuğunda önemli bir yere sahiptir. Tohum, kök, dallar ve meyveler gibi kavramlar ise Ahilik'in sadece geçmişin değil, geleceğin de yapı taşı olduğunu göstermektedir.